

Силабус
навчальної дисципліни
Основи наукових досліджень
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (Інформатика)»
Спеціальність 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 014.09 Середня освіта (Інформатика)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший

Викладач	Антоненко Олександр Володимирович
Посилання на сайт	
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	oleksandrantonenkobdpu@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок 13:00-14:00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Денне

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	16	14	60	залік

Заочне

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	6	4	80	залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: наукові дослідження, науковий апарат, інформаційний пошук, методи наукових досліджень.

Мета та предмет курсу: набуття знань про зміст понять «наука», «наукове пізнання», «наукове дослідження», «методи наукового дослідження», «теоретичні методи», «емпіричні методи», «категоріальний апарат дослідження»; набуття знань з питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності; формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень здобувачами освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність знаходити, обробляти, інформацію з різних джерел, аналізувати та синтезувати на основі перевірених фактів та логічних аргументів.

ЗК2. Здатність застосовувати у практичних ситуаціях основні закони та принципи побудови і функціонування комп'ютерної техніки.

ЗК4. Здатність спілкуватися усно та письмово рідною та іноземною мовою.

ЗК9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК14. Знання фактів, розуміння закономірностей та механізмів виникнення психічних явищ та феноменів у філо-соціо-онтогенезі, їх розвиток і прояв.

ЗК15. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Спеціальні компетентності:

ФК 10. Здатність до використання знань методологічних основ та загальних підходів освіти для здійснення типових педагогічних досліджень.

Результати навчання:

ПРН 1. Управляти процесом знаходження, обробки, аналізу та синтезу інформації з різних джерел на основі перевірених фактів та логічних аргументів.

ПРН 2. Вирішувати практичні завдання майбутньої професійної діяльності на основі інтегрування та адаптування знань законів та принципів побудови та функціонування комп'ютерної техніки.

ПРН 11. Демонструвати здатність бути критичним і самокритичним при прийнятті обґрунтованих рішень та оцінюванні якості робіт.

ПРН 12. Визначати та застосовувати технології психолого-педагогічної взаємодії в закладах освіти для забезпечення оптимального психологічного середовища на підставі знань психофізіологічних основ формування професійних умінь і навичок, методів вікової та педагогічної психології, методів психодіагностики, методів мотивації навчальної діяльності.

ПРН 19. Здійснювати типове педагогічне дослідження, усвідомлюючи інтеграційну і взаємообумовлюючу сутність процесів виховання і навчання, їхню роль у розвитку людини і формуванні її особистості, на основі знань закономірностей і принципів, етапів і напрямків виховання й навчання.

Зміст курсу:

Тема 1. Наука як система знань про світ

1. Предмет і сутність науки.

2. Функції науки.

2. Етапи розвитку науки.

Тема 2. Структура науки

1. Структурні елементи процесу пізнання.

2. Структурні елементи науки.

3. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

1. Загальна характеристика джерел інформації.

2. Етапи збору інформації.

3. Методика роботи над літературними джерелами.

Тема 4. Категоріальний апарат наукового дослідження

1. Актуальність, проблема та тема дослідження.
2. Об'єкт, предмет, цілі, завдання дослідження.
3. Теоретична та практична значущість дослідження

Тема 5. Методи наукових досліджень

1. Чинники, що визначають метод наукового дослідження.
2. Класифікація методів наукового дослідження за рівнем методології.
3. Класифікація методів наукового дослідження за рівнем пізнання.

Тема 6. Педагогічний експеримент

1. Основні види педагогічного експерименту
2. Етапи проведення педагогічного експерименту
3. Організація педагогічного експерименту
4. Структура педагогічного експерименту
5. Статистичні критерії перевірки гіпотези

Тема 7. Науково-дослідна робота студентів

1. Курсова робота
2. Кваліфікаційні роботи студентів

Тема 8. Академічна доброчесність

1. Поняття академічної доброчесності
2. Основні види порушень академічної доброчесності
3. Нормативно-правове (документальне) забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності у ЗВО України
4. Академічна відповідальність
5. Правила цитування

Методи навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - o пояснення;
  - o розповідь;
  - o бесіда;
  - o ілюстрування;
  - o демонстрування;
  - o самостійне спостереження;
  - o практичні і дослідні роботи;
- методи стимулювання навчальної діяльності:
  - o створення ситуації інтересу у процесі викладення;
  - o створення ситуації новизни;
  - o опора на життєвий досвід студента;
  - o стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні;
- методи контролю і самоконтролю у навчанні:
  - o індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування;
  - o тестовий, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): очне, дистанційне, робота з лабораторним обладнанням.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (<https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-sayt.pdf>). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку).

Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (PowerPoint, Excel, Word, Moodle); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

1. Поточний контроль
  - звіт з лабораторної роботи;
  - звіт з самостійної роботи;
  - індивідуальне завдання;
  - індивідуальне опитування;
  - фронтальне опитування;
  - комбіноване опитування;
2. Залік

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Оцінка за університетською шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Критерії оцінювання завдань змістових модулів

Максимальна кількість балів разом із самостійною роботою за кожну тему становить 25 балів. Система нарахування балів подана в таблиці. Контроль включає оцінювання знань, умінь та навичок.

Завдання оцінюється 10-ма балами, якщо відповідь правильна, повна, з достатнім теоретичним обґрунтуванням, позначена елементами творчості; має місце аргументація особистої позиції, правильно оформлена лабораторна робота.

Оцінка "8-9 бали": відповідь правильна, логічна, обґрунтована, але без елементів власних суджень, правильно оформлена лабораторна робота..

Оцінка "6-7 бали": в цілому завдання виконано правильно, повністю, проте мають місце окремі неточності, або розв'язання не містить належного теоретичного обґрунтування, правильно оформлена лабораторна робота..

Оцінка "4-5 бали": відповідь неповна, поверхова, характеризується відсутністю самостійного аналізу, правильно оформлена лабораторна робота..

Оцінка "2-3 бал": відповідь елементарна, фрагментарна, що зумовлено нечітким уявленням про предмет питання, правильно оформлена лабораторна робота..

Оцінка "1 бал": тільки правильно оформлена лабораторна робота.

Оцінка "0 балів": неправильна відповідь або її відсутність, лабораторна робота не оформлена.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

Лабораторні роботи. Ваговий бал – 10, в тому числі підготовка протоколу – 2 бали, виконання роботи – 4 бали, захист роботи – 4 бали.

0..2 підготовка протоколу :2 – якісна підготовка, акуратно оформлений протокол лабораторної роботи; 1 - наявність недоліків у оформленні протоколу лабораторної роботи; 0 – грубі помилки при оформленні протоколу лабораторної роботи, протокол відсутній

0..4 виконання роботи, захист роботи: 4 – акуратне та правильне виконання роботи, логічна та послідовна відповідь при захисті лабораторної роботи; 3 – наявність незначних недоліків у відповідях при виконанні, захисті лабораторної роботи; 2-1 – наявність недоліків у виконанні, у відповідях при захисті лабораторної роботи, протоколі; 0 – відсутність виконання роботи, грубі помилки при інтерпретації результатів розрахунку, студент неспроможний захистити роботу.

Штрафні бали.

Несвоєчасний захист лабораторної роботи, незадовільний вхідний контроль – (1..5) балів

Заохочувальні бали.

Участь у модернізації лабораторних робіт, удосконаленні дидактичних матеріалів 5..15 балів
Інформаційний пошук та підготовка реферату з наданої викладачем теми 5..10 балів

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Сидоренко, В.К. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для ВНЗ / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. — К.: Вища школа, 2000. — 259 с.
2. Ковальчук, В.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / В В Ковальчук. — К.: Слово, 2009. — 240 с.: іл.
3. Цехмістрова, Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Г С Цехмістрова. — К.: Слово, 2006. — 240 с.: іл.
4. Романчиков, В.І. Основи наукових досліджень: підручник для ст-тів ВНЗ / В І Романчиков. — К.: Центр навч. літ, 2011. — іл.
5. Юринець, В.Є. Методологія наукових досліджень: підручник для ст-тів ВНЗ / В Є Юринець. — К.: Центр навч. літ, 2011. — іл.

Додаткові

6. Цехмістрова, Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г С Цехмістрова. — К.: Слово, 2008. — 280 с.: іл.

Інтернет-ресурси

7. Deep Learning through Transformative Pedagogy [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.edx.org/course/deep-learning-through-transformative-pedagogy>
8. Scientific Methods and Research [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.edx.org/course/scientific-methods-research-urfux-tpres2017x>